

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Харківської державної академії культури, м. Харків, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 03 Гуманітарні науки на підставі прилюдного захисту дисертації на тему «Культурологічні аспекти практик handmade як форм декоративно-ужиткового мистецтва» зі спеціальністю 034 Культурологія 22 червня 2023 року Савченко Вірі Геннадіївні.

Савченко Віра Геннадіївна, 1983 року народження, громадянка України, освіта вища: у 2018 році закінчила Харківську державну академію культури за спеціальністю «Культурологія» освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» та здобула кваліфікацію магістра з культурології.

Навчалася в аспірантурі Харківської державної академії культури з 01 жовтня 2018 по 30 вересня 2022 року. Дисертацію виконано в Харківській державній академії культури Міністерства культури та інформаційної політики України (м. Харків).

Науковий керівник: Шейко Василь Миколайович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри культурології, Харківська державна академія культури Міністерства культури та інформаційної політики України.

Здобувач має 6 наукових публікацій за темою дисертації, серед них 3 — у наукових фахових виданнях України:

1. Савченко В. Культурологічні аспекти історичної динаміки розвитку декоративно-ужиткового мистецтва // Культура України : зб. наук. пр. Серія: Культурологія. Харків, 2019. Вип. 64. С. 56–65.
2. Савченко В. Ретроспектива наукового осмислення декоративно-ужиткового мистецтва // Культура України : зб. наук. пр. Серія: Культурологія. Харків, 2019. Вип. 66. С. 239–249.
3. Савченко В. Практика handmade як глобальний проект // Культурологічний альманах. №3. 2023. С. 263–266. URL: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2022.3.32>.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Герчанівська П. Е., доктор культурології, професор, завідувачка кафедри філософії та культурології Київського національного університету технологій та дизайну, із зауваженнями:

1. Дисертантка стоїть на позиції, що практика handmade є «новітньою формою реалізації декоративно-ужиткового мистецтва» (С. 138). Я не впевнена, що практику handmade можна характеризувати як новітню форму декоративно-ужиткового мистецтва, а скоріше як форму, що відбиває культурний код сучасного суспільства. Речі ручної роботи виникли з появою людини на землі. Їхній набір, форми та декор трансформувалися в процесі видозмін культурного коду в просторі та часі, а матеріали, що використовувалися для їхнього виготовлення, залежали від рівня розвитку виробництва в ту чи іншу історичну епоху. Разом з тим, вважаю, що запропонована автором концепція має право на існування.

2. У підрозділі 1.1 «Ретроспектива наукового осмислення декоративно-ужиткового мистецтва» було б доцільно транспонувати ідеї, теорії щодо генези мистецтва на матрицю феномену handmade як одну з форм декоративно-ужиткового мистецтва.

3. На сторінці 18, посилаючись на мою статтю (Герчанівська П. Варіативність й інваріантність міфологічної свідомості // Культура і сучасність. 2013. №1. С. 33-39. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kis_2013_1_8), авторка пише: «Міфологічна свідомість характеризується наявністю готових і абсолютних пояснень ситуацій, фаталізмом і сприйняттям себе і інших не як самостійних агентів, а як учасників запрограмованого дії. Мотивації зв'язуються в першу чергу не з економічними чи політичними інтересами учасників ситуації, а з їх аскриптивними характеристиками [35, С. 34]».

Це не відповідає дійсності, оскільки цитованого матеріалу в статті немає й апріорі бути не може. Щодо наведеного у дисертації матеріалу, то постає питання, про які «економічні чи політичні інтереси учасників ситуації» йдеться в епоху міфологічної свідомості?

4. Гадаю, було б доречно наприкінці викладеного у дисертациї матеріалу позначити тенденції розвитку практики handmade в сучасній Україні.

Виткалов С. В., доктор կультурології, професор, професор кафедри івент-індустрії, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету, із зауваженнями:

У тексті трапляються окремі мовні оргіхи: являється (ε), довгий (тривалий) час; напрямок (напрям), цей (той) час, так як (оскільки), більше

(понад) тощо; є й інші технічні недоречності, пов'язані з відсутністю належного досвіду такої роботи, зокрема не зовсім якісно вичитаний текст. Потребує чіткішої авторської позиції питання взаємозв'язку повсякденності і практик *handmade*, розмежування з професійною діяльністю майстрів; бажано звернути увагу на взаємоперетини особистого і суспільного у побутуванні практик *handmade*. Такий аналіз зробив би дослідження більш масштабним і комплексним; хоча роль міського способу життя у прояві практик *handmade* авторка розкриває, але у роботі було б доречним приділити увагу і специфіці їх прояву у сільському житті, що б збагатило ракурсність дослідження, бо сучасне сільське середовище по-новому трансформує традиції і спадкоємність; доцільно поглибити й аналіз комунікаційних особливостей практик *handmade*, що є актуальним у ситуації суттєвого збільшення опосередкованих контактів за рахунок безпосередніх.

Божко Л. Д., доктор культурології, доцент, завідувачка кафедри туристичного бізнесу Харківської державної академії культури, із зауваженнями:

1. У тексті роботи означається зв'язок практики *handmade* з повсякденністю. Але достатньої теоретичної розробленості це положення не отримало. Хоча саме повсякденність акумулює в собі просторово-часові, аксіологічні, естетичні, психологічні, гедоністичні параметри побутування цього соціально-культурного явища.

2. Також, розглядаючи декоративно-ужиткове мистецтво, авторка вказує на його творчий компонент. Однак не продовжує подальший аналіз творчої складової стосовно практик *handmade*. Можна сподіватись, що дослідниця, розробляючи цю наукову проблему в подальшому, вивчатиме вказані аспекти.

3. Доречним було б означити специфіку розвитку практики *handmade* саме на субстраті української культури.

Александрова М.В., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри культурології Харківської державної академії культури, із зауваженнями:

1. Розділ 2 містить характеристики різних історико-культурних епох від давнини до сучасності. Особливості побутування в них складових хендмейду – ремесла та хобі – розкриті не в повній мірі.

2. У розділі 3 не запропоновано типологію багатоманіття практик *handmade*, що було б доцільним.

3. Додатки до дисертації змістовно відокремлені від самого тексту дослідження.

Щербань А. Л., доктор культурології, доцент, завідувач кафедри історії, музеєзнавства та пам'яткознавства Харківської державної академії культури, без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» — членів ради

«Утрималися» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада Харківської державної академії культури, м. Харків присуджує Савченко Вірі Геннадіївні ступінь доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 034 Культурологія .

Голова спеціалізованої вченої
ради

Анатолій ЩЕРБАНЬ